

Spis treści

O autorze 23

O korektorze merytorycznym 23

Podziękowania 25

Wprowadzenie do drugiego wydania książki 27

Wprowadzenie 31

Do kogo jest skierowana ta książka? 32

Czego nauczysz się z tej książki? 32

Zasoby w internecie 34

Dlaczego Python? 34

CZĘŚĆ I. PODSTAWY

1. Rozpoczęcie pracy 39

Przygotowanie środowiska programistycznego 39

Wersje Pythona 39

Wykonanie fragmentu kodu w Pythonie 40

Edytor tekstu Sublime Text 41

Python w różnych systemach operacyjnych 41

Python w systemie Windows 41

Python w systemie macOS 43

Python w systemach z rodziny Linux 45

Uruchomienie programu typu "Witaj, świecie!" 46

Konfiguracja Sublime Text dla Pythona 3 46

Uruchomienie programu typu "Witaj, świecie!" 47

Rozwiązywanie problemów podczas instalacji 47

Uruchamianie programów Pythona z poziomu powłoki 49

W systemie Windows 49

W systemach macOS i Linux 49

Podsumowanie 51

2. Zmienne i proste typy danych 53

Co tak naprawdę dzieje się po uruchomieniu `hello_world.py`? 53

Zmienne 54

Nadawanie nazw zmiennym i używanie zmiennych 55

Unikanie błędów związanych z nazwami podczas używania zmiennych 56

Zmienna to etykieta 57

Ciągi tekstowe 58

Zmiana wielkości liter ciągu tekstowego za pomocą metod 58

Używanie zmiennych w ciągach tekstowych 60

Dodawanie białych znaków do ciągów tekstowych za pomocą tabulatora i znaku nowego wiersza 61

Usunięcie białych znaków 62

Unikanie błędów składni w ciągach tekstowych 63

Liczby 65

Liczby całkowite 66

Liczby zmiennoprzecinkowe 66

Liczby całkowite i zmiennoprzecinkowe 67

Znaki podkreślenia w liczbach 68

Wiele przypisań 68

Stałe 68

Komentarze 69

Jak można utworzyć komentarz? 69

Jakiego rodzaju komentarze należy tworzyć? 70

Zen Pythona 70

Podsumowanie 72

3. Wprowadzenie do list 73

Czym jest lista? 73

Uzyskanie dostępu do elementów listy 74

Numeracja indeksu zaczyna się od 0, a nie od 1 75

Użycie poszczególnych wartości listy 75

Zmianianie, dodawanie i usuwanie elementów 76

Modyfikowanie elementów na liście 76

Dodawanie elementów do listy 77

Usuwanie elementu z listy 79

Organizacja listy 84

Trwałe sortowanie listy za pomocą metody `sort()` 84

Tymczasowe sortowanie listy za pomocą funkcji `sorted()` 85

Wyświetlanie listy w odwrotnej kolejności alfabetycznej 86

Określenie wielkości listy 86

Unikanie błędów indeksu podczas pracy z listą 88

Podsumowanie 89

4. Praca z listą 91

Iteracja przez całą listę 91

Dokładniejsza analiza pętli 92

Wykonanie większej liczby zadań w pętli `for` 93

Wykonywanie operacji po pętli `for` 95

Unikanie błędów związanych z wcięciami 96

Brak wcięcia 96

Brak wcięcia dodatkowych wierszy 97

Niepotrzebne wcięcie 97

Niepotrzebne wcięcie po pętli 98

Brak dwukropka 99

Tworzenie list liczbowych 100

Użycie funkcji range() 100

Użycie funkcji range() do utworzenia listy liczb 101

Proste dane statystyczne dotyczące listy liczb 103

Lista składana 103

Praca z fragmentami listy 105

Wycinek listy 105

Iteracja przez wycinek 107

Kopiowanie listy 107

Krotka 110

Definiowanie krotki 111

Iteracja przez wszystkie wartości krotki 112

Nadpisanie krotki 112

Styl tworzonego kodu 113

Konwencje stylu 114

Wcięcia 114

Długość wiersza 114

Puste wiersze 115

Inne specyfikacje stylu 115

Podsumowanie 116

5. Konstrukcja if 117

Prosty przykład 117

Test warunkowy 118

Sprawdzenie równości 118

Ignorowanie wielkości liter podczas sprawdzania równości 119

Sprawdzenie nierówności 120

Porównania liczbowe 121

Sprawdzanie wielu warunków 122

Sprawdzanie, czy wartość znajduje się na liście 123

Sprawdzanie, czy wartość nie znajduje się na liście 124

Wyrażenie boolowskie 124

Polecenie if 125

Proste polecenia if 125

Polecenia if-else 127

łańcuch if-elif-else 127

Użycie wielu bloków elif 129

Pominięcie bloku else 130

Sprawdzanie wielu warunków 130

Używanie poleceń if z listami 134

Sprawdzanie pod kątem wartości specjalnych 134

Sprawdzanie, czy lista nie jest pusta 135

Użycie wielu list 136

Nadawanie stylu poleceniom if 138

Podsumowanie 139

6. Słowniki 141

Prosty słownik 142

Praca ze słownikami 142

Uzyskiwanie dostępu do wartości słownika 143

Dodanie nowej pary klucz-wartość 144

Rozpoczęcie pracy od pustego słownika 145

Modyfikowanie wartości słownika 145

Usuwanie pary klucz-wartość 147

Słownik podobnych obiektów 147

Używanie metody get() w celu uzyskania dostępu do wartości 149

Iteracja przez słownik 151

Iteracja przez wszystkie pary klucz-wartość 151

Iteracja przez wszystkie klucze słownika 153

Iteracja przez uporządkowane klucze słownika 155

Iteracja przez wszystkie wartości słownika 156

Zagnieżdżanie 158

Lista słowników 158

Lista w słowniku 161

Słownik w słowniku 164

Podsumowanie 166

7. Dane wejściowe użytkownika i pętla while 167

Jak działa funkcja input()? 168

Przygotowanie jasnych i zrozumiałych komunikatów 169

Użycie funkcji int() do akceptowania liczbowych danych wejściowych 170

Operator modulo 171

Wprowadzenie do pętli while 173

Pętla while w działaniu 173

Umożliwienie użytkownikowi podjęcia decyzji o zakończeniu działania programu 174

Użycie flagi 175

Użycie polecenia break do opuszczenia pętli 177

Użycie polecenia continue w pętli 178

Unikanie pętli działającej w nieskończoność 178

Użycie pętli while wraz z listami i słownikami 180

Przenoszenie elementów z jednej listy na drugą 180

Usuwanie z listy wszystkich egzemplarzy określonej wartości 182

Umieszczenie w słowniku danych wejściowych wprowadzonych przez użytkownika 182

Podsumowanie 184

8. Funkcje 185

Definiowanie funkcji 185

Przekazywanie informacji do funkcji 186

Argumenty i parametry 187

Przekazywanie argumentów 188

Argumenty pozycyjne 188

Argumenty w postaci słów kluczowych 190

Wartości domyślne 191

Odpowiedniki wywołań funkcji 192

Unikanie błędów związanych z argumentami 193

Wartość zwrotna 194

Zwrot prostej wartości 195

Definiowanie argumentu jako opcjonalnego 196

Zwrot słownika 197

Używanie funkcji wraz z pętlą while 198

Przekazywanie listy 201

Modyfikowanie listy w funkcji 201

Uniemożliwianie modyfikowania listy przez funkcję 204

Przekazywanie dowolnej liczby argumentów 205

Argumenty pozycyjne i przekazywanie dowolnej liczby argumentów 207

Używanie dowolnej liczby argumentów w postaci słów kluczowych 208

Przechowywanie funkcji w modułach 210

Import całego modułu 210

Import określonych funkcji 211

Użycie słowa kluczowego as w celu zdefiniowania aliasu funkcji 212

Użycie słowa kluczowego as w celu zdefiniowania aliasu modułu 212

Import wszystkich funkcji modułu 213

Nadawanie stylu funkcjom 214

Podsumowanie 215

9. Klasy 217

Utworzenie i użycie klasy 218

Utworzenie klasy Dog 218

Utworzenie egzemplarza na podstawie klasy 220

Praca z klasami i egzemplarzami 223

Klasa Car 223

Przypisanie atrybutowi wartości domyślnej 224

Modyfikacja wartości atrybutu 225

Dziedziczenie 229

Metoda `__init__()` w klasie potomnej 229

Definiowanie atrybutów i metod dla klasy potomnej 231

Nadpisywanie metod klasy nadrzędnej 232

Egzemplarz jako atrybut 233

Modelowanie rzeczywistych obiektów 236

Import klas 236

Import pojedynczej klasy 236

Przechowywanie wielu klas w module 239

Import wielu klas z modułu 240

Import całego modułu 241

Import wszystkich klas z modułu 242

Import modułu w module 242

Używanie aliasów 243

Określenie swojego sposobu pracy 244

Biblioteka standardowa Pythona 245

Nadawanie stylu klasom 245

Podsumowanie 247

10. Pliki i wyjątki 249

Odczytywanie danych z pliku 250

Wczytywanie całego pliku 250

Ścieżka dostępu do pliku 252

Odczytywanie wiersz po wierszu 253

Utworzenie listy wierszy na podstawie zawartości pliku 255

Praca z zawartością pliku 255

Ogromne pliki, czyli na przykład milion cyfr 256

Czy data Twoich urodzin znajduje się w liczbie pi? 257

Zapisywanie danych w pliku 259

Zapisywanie danych do pustego pliku 259

Zapisywanie wielu wierszy 260

Dołączanie do pliku 261

Wyjątki 262

Obsługiwanie wyjątku ZeroDivisionError 262

Używanie bloku try-except 263

Używanie wyjątków w celu uniknięcia awarii programu 263

Blok else 264

Obsługa wyjątku FileNotFoundError 266

Analiza tekstu 267

Praca z wieloma plikami 268

Ciche niepowodzenie 270

Które błędy należy zgłaszać? 271

Przechowywanie danych 272

Używanie json.dump() i json.load() 273

Zapisywanie i odczytywanie danych wygenerowanych przez użytkownika 274

Refaktoryzacja 276

Podsumowanie 279

11. Testowanie kodu 281

Testowanie funkcji 282

Test jednostkowy i zestaw testów 283

Zaliczenie testu 283

Niezaliczenie testu 285

Reakcja na niezaliczony test 287

Dodanie nowego testu 288

Testowanie klasy 290

Różne rodzaje metod asercji 290

Klasa do przetestowania 290

Testowanie klasy AnonymousSurvey 293

Metoda setUp() 295

Podsumowanie 297

CZĘŚĆ II. PROJEKTY

PROJEKT 1. INWAZJA OBCYCH 301

12. Statek, który strzela pociskami 303

Planowanie projektu 304

Instalacja Pygame 304

Rozpoczęcie pracy nad projektem gry 305

Utworzenie okna Pygame i reagowanie na działania użytkownika 305

Zdefiniowanie koloru tła 307

Utworzenie klasy ustawień 308

Dodanie obrazu statku kosmicznego 309

Utworzenie klasy statku kosmicznego 310

Wyświetlenie statku kosmicznego na ekranie 312

Refaktoryzacja, czyli metody `_check_events()` i `_update_screen()` 314

Metoda `_check_events()` 314

Metoda `_update_screen()` 315

Kierowanie statkiem kosmicznym 316

Reakcja na naciśnięcie klawisza 316

Umożliwienie nieustannego ruchu 316

Poruszanie statkiem w obu kierunkach 318

Dostosowanie szybkości statku 320

Ograniczenie zasięgu poruszania się statku 322

Refaktoryzacja metody `_check_events()` 323

Naciśnięcie klawisza Q w celu zakończenia gry 323

Uruchamianie gry w trybie pełnoekranowym 324

Krótkie powtórzenie 325

`alien_invasion.py` 325

`settings.py` 325

`ship.py` 325

Wystrzeliwanie pocisków 326

Dodawanie ustawień dotyczących pocisków 326

Utworzenie klasy `Bullet` 327

Przechowywanie pocisków w grupie 328

Wystrzeliwanie pocisków 329

Usuwanie niewidocznych pocisków 330

Ograniczenie liczby pocisków 332

Utworzenie metody `_update_bullets()` 333

Podsumowanie 334

13. Obcy! 335

Przegląd projektu 336

Utworzenie pierwszego obcego 336

Utworzenie klasy Alien 337

Utworzenie egzemplarza obcego 338

Utworzenie floty obcych 339

Ustalenie maksymalnej liczby obcych wyświetlanych w jednym rzędzie 340

Utworzenie rzędów obcych 341

Refaktoryzacja metody `_create_fleet()` 342

Dodawanie rzędów 343

Poruszanie flotą obcych 345

Przesunięcie obcych w prawo 346

Zdefiniowanie ustawień dla kierunku poruszania się floty 347

Sprawdzenie, czy obcy dotarł do krawędzi ekranu 348

Przesunięcie floty w dół i zmiana kierunku 349

Zestrzeliwanie obcych 350

Wykrywanie kolizji z pociskiem 350

Utworzenie większych pocisków w celach testowych 351

Ponowne utworzenie floty 353

Zwiększenie szybkości pocisku 353

Refaktoryzacja metody `_update_bullets()` 354

Zakończenie gry 355

Wykrywanie kolizji między obcym i statkiem 355

Reakcja na kolizję między obcym i statkiem 356

Obcy, który dociera do dolnej krawędzi ekranu 359

Koniec gry! 360

Ustalenie, które komponenty gry powinny być uruchomione 361

Podsumowanie 362

14. Punktacja 363

Dodanie przycisku Gra 363

Utworzenie klasy Button 364

Wyświetlenie przycisku na ekranie 366

Uruchomienie gry 367

Zerowanie gry 368

Dezaktywacja przycisku Gra 369

Ukrycie kursora myszy 369

Zmiana poziomu trudności 371

Zmiana ustawień dotyczących szybkości 371

Wyzerowanie szybkości 373

Punktacja 373

Wyświetlanie punktacji 374

Utworzenie tablicy wyników 375

Uaktualnienie punktacji po zestrzeleniu obcego 377

Zerowanie wyniku 378

Zagwarantowanie uwzględnienia wszystkich trafień 378

Zwiększenie liczby zdobywanych punktów 379

Zaokrąglanie punktacji 380

Najlepsze wyniki 381

Wyświetlenie aktualnego poziomu gry 384

Wyświetlenie liczby statków 387

Podsumowanie 390

PROJEKT 2. WIZUALIZACJA DANYCH 391

15. Generowanie danych 393

Instalacja matplotlib 394

Wygenerowanie prostego wykresu liniowego 395

Zmienianie etykiety i grubości wykresu 395

Poprawianie wykresu 397

Używanie wbudowanych stylów 398

Używanie funkcji scatter() do wyświetlania poszczególnych punktów i nadawania im stylu 400

Wyświetlanie serii punktów za pomocą funkcji scatter() 401

Automatyczne obliczanie danych 402

Definiowanie własnych kolorów 403

Użycie mapy kolorów 404

Automatyczny zapis wykresu 404

Błądzenie losowe 405

Utworzenie klasy RandomWalk 406

Wybór kierunku 407

Wyświetlenie wykresu błędzenia losowego 408

Wygenerowanie wielu błędzeń losowych 408

Nadawanie stylu danym wygenerowanym przez błędzenie losowe 410

Symulacja rzutu kością do gry za pomocą plotly 415

Instalacja plotly 416

Utworzenie klasy Die 416

Rzut kością do gry 417

Analiza wyników 417

Utworzenie histogramu 418

Rzut dwiema kośćmi 420

Rzut kośćmi o różnej liczbie ścianek 422

Podsumowanie 424

16. Pobieranie danych 425

Format CSV 426

Przetwarzanie nagłówek pliku CSV 426

Wyświetlanie nagłówków i ich położenia 427

Wyodrębnienie i odczytanie danych 428

Wyświetlenie danych na wykresie temperatury 429

Moduł datetime 430

Wyświetlanie daty 431

Wyświetlenie dłuższego przedziału czasu 432

Wyświetlenie drugiej serii danych 433

Nakładanie cienia na wykresie 435

Sprawdzenie pod kątem błędów 436

Samodzielne pobieranie danych 440

Mapowanie globalnych zbiorów danych - format JSON 441

Pobranie danych dotyczących trzęsień ziemi 442

Analiza danych JSON 442

Utworzenie listy trzęsień ziemi 445

Wyodrębnienie siły trzęsienia ziemi 445

Wyodrębnienie danych o miejscu wystąpienia trzęsienia ziemi 446

Budowanie mapy świata 447

Inny sposób określenia danych wykresu 448

Dostosowanie wielkości punktu 449

Dostosowanie koloru punktu 450

Inne skale kolorów 452

Dodanie tekstu wyświetlanego po wskazaniu punktu na mapie 452

Podsumowanie 454

17. Praca z API 455

Użycie Web API 455

Git i GitHub 456

Żądanie danych za pomocą wywołania API 456

Instalacja requests 457

Przetworzenie odpowiedzi API 458

Praca ze słownikiem odpowiedzi 459

Podsumowanie repozytoriów najczęściej oznaczanych gwiazdką 461

Monitorowanie ograniczeń liczby wywołań API 463

Wizualizacja repozytoriów za pomocą pakietu plotly 463

Dopracowanie wykresów generowanych przez plotly 465

Dodanie własnych odpowiedzi 467

Dodawanie łączy do wykresu 469

Więcej o plotly i API GitHub 470

Hacker News API 470

Podsumowanie 475

PROJEKT 3. APLIKACJE INTERNETOWE 477

18. Rozpoczęcie pracy z Django 479

Przygotowanie projektu 480

Opracowanie specyfikacji 480

Utworzenie środowiska wirtualnego 480

Aktywacja środowiska wirtualnego 481

Instalacja frameworka Django 481

Utworzenie projektu w Django 482

Utworzenie bazy danych 483

Przegląd projektu 484

Uruchomienie aplikacji 485

Definiowanie modeli 486

Aktywacja modeli 487

Witryna administracyjna Django 489

Zdefiniowanie modelu Entry 492

Migracja modelu Entry 493

Rejestracja modelu Entry w witrynie administracyjnej 494

Powłoka Django 495

Tworzenie stron internetowych - strona główna aplikacji 496

Mapowanie adresu URL 498

Utworzenie widoku 500

Utworzenie szablonu 500

Utworzenie dodatkowych stron 502

Dziedziczenie szablonu 502

Strona tematów 505

Strony poszczególnych tematów 508

Podsumowanie 512

19. Konta użytkowników 513

Umożliwienie użytkownikom wprowadzania danych 514

Dodawanie nowego tematu 514

Dodawanie nowych wpisów 518

Edycja wpisu 523

Konfiguracja kont użytkowników 527

Aplikacja users 527

Strona logowania 528

Wylogowanie 531

Strona rejestracji użytkownika 532

Umożliwienie użytkownikom bycia właścicielami swoich danych 536

Ograniczenie dostępu za pomocą dekoratora @login_required 536

Powiązanie danych z określonymi użytkownikami 538

Przyznanie dostępu jedynie odpowiednim użytkownikom 541

Ochrona tematów użytkownika 542

Ochrona strony edit_entry 543

Powiązanie nowego tematu z bieżącym użytkownikiem 544

Podsumowanie 545

20. Nadanie stylu i wdrożenie aplikacji 547

Nadanie stylu aplikacji Learning Log 548

Aplikacja django-bootstrap4 548

Użycie Bootstrapa do nadania stylu aplikacji Learning Log 549

Modyfikacja pliku base.html 549

Użycie elementu Jumbotron do nadania stylu stronie głównej 554

Nadanie stylu stronie logowania 556

Nadanie stylu stronie tematów 557

Nadanie stylów wpisom na stronie tematu 558

Wdrożenie aplikacji Learning Log 560

Utworzenie konta w Heroku 560

Instalacja Heroku CLI 560

Instalacja wymaganych pakietów 560

Utworzenie listy pakietów w pliku requirements.txt 561

Określenie środowiska uruchomieniowego Pythona 562

Modyfikacja pliku settings.py dla Heroku 562

Utworzenie pliku Procfile do uruchomienia procesu 563

Użycie Gita do monitorowania plików projektu 563

Przekazanie projektu do Heroku 566

Konfiguracja bazy danych w Heroku 567

Dopracowanie wdrożenia projektu w Heroku 568

Zabezpieczenie wdrożonego projektu 570

Zatwierdzenie zmian i przekazanie ich do serwera 571

Zdefiniowanie zmiennej środowiskowej w Heroku 572

Utworzenie własnych stron błędów 573

Nieustanna rozbudowa 576

Opcja SECRET_KEY 577

Usunięcie projektu z Heroku 577

Podsumowanie 578

Posłowie 581

A. Instalacja Pythona i rozwiązywanie problemów 583

Python w Windows 583

Odszukanie interpretera Pythona 584

Dodanie Pythona do zmiennej Path 584

Ponowna instalacja Pythona 585

Python w systemie macOS 585

Instalacja Homebrew 586

Instalacja Pythona 586

Python w systemie Linux 587

Słowa kluczowe Pythona i wbudowane funkcje 587

Słowa kluczowe Pythona 588

Wbudowane funkcje Pythona 588

B. Edytory tekstu i środowiska IDE 589

Dostosowanie ustawień edytora Sublime Text 590

Konwersja tabulatorów na spacje 590

Ustawianie wskaźnika długości linii 590

Wcięcia i brak wcięć bloków kodu 591

Umieszczenie bloku kodu w komentarzu 591

Zapisywanie konfiguracji edytora Sublime Text 591

Dalsze konfigurowanie edytora Sublime Text 592

Inne edytory tekstu i środowiska IDE 592

IDLE 592

Geany 592

Emacs i vim 592

Atom 593

Visual Studio Code 593

PyCharm 593

C. Uzyskiwanie pomocy 595

Pierwsze kroki 595

Spróbuj jeszcze raz 596

Chwila odpoczynku 596

Korzystaj z zasobów tej książki 597

Wyszukiwanie informacji w internecie 597

Stack Overflow 597

Oficjalna dokumentacja Pythona 598

Oficjalna dokumentacja biblioteki 598

r/learnpython 598

Posty na blogach 598

Kanały IRC 599

Założenie konta na kanale IRC 599

Kanały, do których warto się przyłączyć 599

Kultura na kanale IRC 600

Slack 600

Discord 600

D. Używanie Gita do kontroli wersji 603

Instalacja Gita 604

Instalacja Gita w systemie Windows 604

Instalacja Gita w systemie macOS 604

Instalacja Gita w systemie Linux 604

Konfiguracja Gita 604

Tworzenie projektu 605

Ignorowanie plików 605

Inicjalizacja repozytorium 606

Sprawdzanie stanu 606

Dodawanie plików do repozytorium 607

Zatwierdzanie plików 607

Sprawdzanie dziennika projektu 608

Drugie zatwierdzenie 609

Przywracanie stanu projektu 610

Przywrócenie projektu do wcześniejszego stanu 611

Usunięcie repozytorium 613